С. Торайғыров атындағы Павлодар мемлекеттік университеті

НҰРҒАЛИЕВА А.А.

КӘСІПОРЫН ҚЫЗМЕТІН ЖОСПАРЛАУ

Оқу құралы

ЭКОНОМИКА БАСПАСЫ

Алматы
2015

ӘОЖ 334 (075.8)
КБЖ 65.290 я 73
Н 86

С. Торайғыров атындағы Павлодар мемлекеттік университетінің Ғылыми кеңесі және Т. Рысқұлов атындағы ЖЭУ жанындағы ҚР БжҒМ-нің РОӘК ОӘБ «Әлеуметтік ғылымдар, экономика және бизнес» мамандықтар тобы бойынша баспаға ұсынылды.

Пікір жазғандар: Апсалямов Н. – э.ғ.д., профессор;
Кунязова С. К. – С. Торайғыров атындағы Павлодар мемлекеттік университеті, экономика кафедрасының меңгерушісі, э.ғ.к., профессор;
Оразгалиева А.К. – доктор PhD.

Н 86 **Нұрғалиева А. А.**
Кәсіпорын қызметін жоспарлау: оқу құралы / А. А. Нұрғалиева. – Алматы: Экономика. – 2015. – 132 б.

ISBN978-601-225-794-6

Бұл оқу құралында нарықты экономика кезінде кәсіпкерліктің мақсаты тек өнім өндіру немесе қызмет көрсету ғана емес, осы табыс алу кезіндегі кәсіпкердің мақсатына жетудегі іс-әрекеттері көрсетілген. Кәсіпкерлік класстың білімі нарықтық экономикаға бағдарланған кез келген қоғамның тұрақтылығына керек. Жеке кәсіпкерлікті дамыту барлық бастапқы мүмкіндіктер бірдей бөлінген, кәсіпкерлік мүмкіншіліктің тең берілуін талап етеді.

Оқу құралы жалпы талаптарға сай жасалынып, жоғары оқу орындарының студенттеріне арналған.

ӘОЖ 334 (075.8)
КБЖ 65.290 я 73

ISBN 978-601-225-794-6

© Нұрғалиева А. А., 2015.
© С. Торайғыров атындағы ПМУ., 2015.
© «Экономика» баспасы» ЖШС, 2015.

Материалдардың дұрыс болуына, грамматикалық және орфографиялық қателерге авторлар мен құрастырушылар жауапты

КІРІСПЕ

Бүгінгі жаһандану жағдайында қоғамдық өрлеу әлеуметтік және экономикалық үрдістердің дамуға қажетті жағдай жасайтын ұлттық шаруашылық кешенінің барлық салаларын жетілдіруге қабілетті. Бұл қызметті материалдық және әлеуметтік инфрақұрылымдар атқарады.

Қоғамдық ұдайы өндірістің дамуында өндірістік және кәсіпкерліктің алатын орны алдыңғы қатардағы өзекті мәселелердің бірі екендігі белгілі. Олар бүгінгі таңдағы ауқымды экономикалық өзгерістер кезеңінде қоғам өмірінің барлық саласын жан-жақты қамтуда. Сондықтан да әлеуметтік, экономикалық және тағы басқа күрделі мәселелерді шешуде кәсіпкерлікті дамыту және оны жетілдіру – бүгінгі күннің басты талабы.

Өткен тәуелсіздік кезеңінде Қазақстанның экономикалық және қоғамдық өмірінің барлық салаларында түбегейлі өзгерістер болды. Шаруашылықты жүргізудің нарықтық жүйесі қалыптасу кезеңінде мемлекеттің қоғамдық-саяси ұстанымдары жаңарды, еліміз әріптестік пен өзара әрекеттестіктің халықаралық ықпалдастығына бағыт алды.

Тұтас қоғамның, соның ішінде ауылдық жерлерді қоныстанған тұрғындардың әлеуметтік-экономикалық дамуы қоғамның алуан түрлі қажеттіліктерін қанағаттандыру жүйесінің қызметіне байланысты. Халықтың өмір сүру деңгейі мен оның сапасына елдің тұрғын үймен, білім беру, денсаулық сақтау, сауда, көлік, мәдени қызмет көрсетумен қамтамасыз етілу деңгейі тікелей әсер етеді.

Қазақстанда кәсіпкерлік жөнінде 90-жылдардың басында, қайта құрудың басталуымен айтыла бастады. Бұл кезде былайша айтқанда, «комсомолдық кәсіпкерлік» басталды, көптеген белсенді жас адамдар, негізінен комсомол жетекшілері, жастардың шығармашылық ғылыми-техникалық орталықтары негізінде кооперативтер құра бастады. Несиелеудің жеңілдік жағдайлары жасалды. Мұның үстіне, өспелі инфляция жағ-

Әдебиеттер

1 Назарбаев Н. Ә. Қазақстан өз дамуындағы жаңа серпіліс жасау қарсаңында. Қазақстан Республикасының Президенті Нұрсұлтан Назарбаевтың Қазақстан халқына Жолдауы. – Астана : Елорда, 2014. – 44 б.
2 Нұрғалиева А. А. Агробизнесті ұйымдастыру: оқу құралы. – Павлодар, 2012. – 97 б.
3 «Қазақстан – 2030» стратегиясы
4 Ұлттық экономика: оқулық / А. В. Сидорович, Ә. Ә. Әбішевтің жалпы ред. – Алматы : Экономика, 2010. – 528 б.
5 Үмбетәлиев А. Д. Кәсіпорын экономикасы және кәсіпкерлік: оқулық. – Алматы : Экономика, 2009. – 464 б.

Қосымша

6 Қуатова Д. Я. Кәсіпорын экономикасы: практикум. – Алматы: Экономика, 2010. – 106 б.
7 Бейбіт Жақашев. Ауылшаруашылығының инвестициалық ресурстары. – Алматы : «Эверо» 2009. – 267 б.
8 Оразалин К. Ж. Кәсіпорын экономикасы : тәжірибе сабағына арналған оқу құралы. – Алматы : LEM, 2007. – 294 б.
9 Түсіпбеков Т., Теңізбаева Т. Кәсіпорын экономикасы (дидактикалық материалдар және көрнекті құралдар): оқу құралы [Кәсіптік бастауыш және орта білім беру ұйымдарына ұсынады] –Астана: Фолиант, 2008. – 192 б. – (Кәсіптік білім)
10 Нұрғалиева А. А. Ауыл шаруашылығының экономикасы : оқу құралы. – Павлодар, 2012. – 97 б.
11 Бисенғазин М. Б., Хамитов А. Ш. Кәсіпкерлік негіздері: оқу құралы. – Алматы : Экономика, 2010. – 271 б.
12 Нұрғалиева А. А. Ауылдық аудандара әлеуметтік инфрақұрылымды дамытудың экономикалық механизмі: монография. – Павлодар, 2011. – 196 б.

МАЗМҰНЫ

Кіріспе 3

1 Кәсіпорынның қызметін жоспарлау 6
1.1 Нарықтық экономикадағы фирмашілік жоспарлаудың жалпы сипаттамасы *6*

2 Кәсіпорында жоспарлау жүйесін ұйымдастыру 8

3. Жоспарлаудың нормативті – ақпараттық базасы 10

4. Жоспарлау нысаны мен кезендері, жоспарлаудың жүйелік әдісі 14

5. Іскерлік ортаны жоспарлау (бизнес-жоспар құру) 21

6. Кәсіпорындағы стратегиялық жоспарлаудың мәні, міндеті, пайдасы 32

7. Кәсіпорын қызметін ағымдағы және оперативті жоспарлау 37

8. Кәсіпорынның өндірісті жоспарлау және өнімнің өткізілуі 40

9. Еңбек және кәсіпорынның әлеуметтік дамуын жоспарлау 48

10. Өндірістің шығындары бағаны жоспарлау 50

Тәжірибелік сабақтар мазмұны 54
Тестік сұрақтар 57
Тестілік сұрақтардың кілттері 110
Глоссарий 111
Әдебиеттер 130

НҰРҒАЛИЕВА А.А.

КӘСІПОРЫН ҚЫЗМЕТІН ЖОСПАРЛАУ

Оқу құралы

Компьютерде беттеген **Сәбитқызы Інжу.**
Мұқаба дизайнері **Бультрикова Айгүл.**

Басуға 08.07.2015 ж. қол қойылды. Пішіні $60\times84^{1}/_{16}$.
Баспа табағы 8,2. Шартты баспа табағы 7,6.
Есептік баспа табағы 6,2. Офсеттік басылым.
Таралымы 500 дана. Тапсырыс № 4/155-15.

«Экономика» баспасы» ЖШС
050063, Алматы қаласы, Сайын көшесі, 81-үй

ISBN 978-601-225-794-6

ҚЫСҚА ЖАЗБАЛАР ҮШІН